

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 5-to Jerski № 28.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petitowy w tekście lub jego miejsce 1 rb. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1 str. o nieczyt. państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb. Reklamy za wiersz petitowy lub jego miejsce 40 kop. Nekrologi za wiersz pet. lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia zwyczajne miejscowe za wiersz pet. lub jego miejsce 18 kop. Ogłoszenia zwyczajne zamiejscowe za wiersz pet. lub jego miejsce 20 kop. Drobnie ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najmniejsze 40 kop. Ogłoszenia w niedzielnych numerach o 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8 —	4 —	2 —	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10 —	5 —	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16 —	8 —	4 —	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Wpłat niefrankowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Reklamów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 93, telefon № 885. Po godz. 6-iej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, otęty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

Przypominamy Sz. Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę za kwartał IV 1912 r.

POLSKI TEATR MIEJSKI w Wilnie
 pod kierunkiem JANA PAWŁOWSKIEGO i JULIANA STRYCHARSKIEGO.
 Dziś, we wtorek, 9 października:
TRESOWANE DUSZE komedia w 5 akt. Gabrjeli Zapolskiej.
 Intro po raz 1-szy „Warszawianka” S. Wyspiańskiego, rozpoczęcie „Psyche”.
 Sala Koncertowa Ogrodu Botanicznego dyr. I. SZUMANA. Telefon № 361.
Dzisiaj Wspaniały Concert-Cosmopolite.
Etoile Expresse Melia. Początek o godzinie 11-iej wieczorem.

SALA MIEJSKA.
 Dziś, we wtorek, 9 października **KONCERT** odbędzie się tylko jeden słynnej rosyjskiej śpiewaczki
N. W. PLEWICKIEJ.
 Wstęp do nabycia w księgarni W. Makowskiego. 66685

KINEMATOGRAF 9, 10, 11 i 12 października 1912 r.
BRONISŁAWA Zwycięstwo nad kobietą.
 „LUTNIA”, prosp. 5-to wspaniała komedia w 2-eh częściach, grana znakomicie przez wybitnych artystów teatru w Kopenhadze, z udziałem niezrównanych p-ai Elzy Frejlich, pana Garrisona.

Północ przeciwko południowi, obraz artystyczny na tle historii o niepodległości Stanów Zjednoczonych w Ameryce.
Bibuś w kinematografie, komiczny.
 Oprócz obrazów: tylko cztery dni, występy znanego artysty **Ernesta Felden.**
 Wprowadzając ze sceny p. Felden, przed oczyma Publiczności, wykona 8 zmian kostiumów męskich i damskich, ze śpiewem i deklamacją, z akompaniamentem orkiestry. Początek o godz. 5-iej pp.

Teatr Familijny R. Sztremera, ul. Wielka 74.
 Świąt. atrakcja! Nowe arcydz. harw. fotogr. złota serja Nordik. **Zwycięstwo nad kobietą**, wstrząsający, sensacyjny dramat, w 2-eh częściach, z udziałem znanej artystki pani Elzy Frejlich, pana Garrisona i pana Dinzena.
Północ przeciwko Południowi, epizod wojenny. Przesłuzyl się, — komedia. **Przeгляд ostatnich wydarzeń** (kronika).

W szkółce owocowej Adama Habdanka w Żyzmorach
 rozpoczęto sprzedaż malin w czterech najlepszych odmianach angielskich, po cenie 6 rb. za setkę, oraz drzewka owocowe od 4 do 7 lat wieku. Firma Habdanka nagrodzona jest dwoma dużymi srebrnymi medalami. 66807

Prosp. 5-to Jerski № 28. **Redakcja i Administracja „Kurjera Litewskiego”** przeniesione zostały na prospekt 5-to Jerski № 28.

Prosp. 5-to Jerski № 28. **BAZAR** Sklep MEBLI stolarskich, kuszykowych, oraz sprzętów kuchennych i najrozmaitszych kosów, — w Wilnie, Wileńska i kosetek — „Powściągliwość i Praca”, № 32.

Austria na Bałkanach.

Mocarstwem najbardziej zainteresowanym na półwyspie Bałkańskim, jest Rosja mogłaby się zadowolić od biedy otwarcem Dardanelów dla wojnej floty czarnomorskiej — monarchia habsburska ma na całym terenie wojny obecnej niezliczone interesy, w pierwszym rzędzie natury ekonomicznej. Kraje bałkańskie to „zima” dla austriackiego przemysłu. Stąd wynika już sama przez się ta drażliwość, jaką przejawia Austria wobec wszelkich zmian na Bałkanach, stąd wynika niestająca się utrzymywania na całym ich terenie swoich dotychczasowych wpływów. Wpływy te ostatnimi

„KSIĄDZ PIOTR SKARGA”
 SZKIC HISTORYCZNY.
 Wydawnictwo „Przyjaciela” na uczczenie jubileuszu.
Cena 12 kop.
 Do nabycia we wszystkich księgarniach i w redakcji „Przyjaciela”.

D-r Wł. ŁOWMIĄŃSKI
 powrócił z zagranicy. Spec. choroby gardła, nosa i jucha. Godz. przyj.: 11—15—4
 Preobrażenska d. № 7 m. 4. 60456

D-r Wł. Wojewódzki
 przeprowadził się na ul. Zawajną № 3 m. 1, telefon 557. 60208

CAMPEADOR
 PARFUM ULTRA-PERSISTANT ED. PINAUD PARIS

DOM HANDLOWY A. Sępkowski
 poleca znakomity koniak **Remy-Martin.** 57098

lityków bałkańskich gotówby zapłacić nawet drogo.
 Oto np. „Neue Freie Presse” zamieściło w tych dniach artykuł byłego serbskiego premiera i ministra spraw zagranicznych Władana Georgewicza, w którym ów dalekowiędzący bezwzględnie maż stanu otwarcie występuje z projektem złączenia państw południowo-słowiańskich z Austrią. Państwa te, istniejąc jako drobne, niczem nie połączone ze sobą krainki, rozwijać się nie są w stanie. Stworzywszy wielki związek i wzmocniwszy go przez wejście w skład potężnego mocarstwa pod każdym względem rozpoznając by mogły nowe i pełniejsze życie. Prawa narodowości są w Austrii szanowane naogół. Więc idzie tylko o to by Austro-Węgry zamieniły się w państwo trójpaństwowe. Stąd jeden krok już tylko do państwa związkowego, w którym byłoby miejsce i dla wszystkich królestw bałkańskich. Ich ludność jak i dynastie z łatwością pogodziłyby się, z daniem Georgewicza, z tą dozą niezależności, jaką w cesarstwie niemieckim zachowała po dziś dzień naprzykład Bawaria. Były prezes ministrów serbskich nie wątpi, że w Serbji wypowiedziałby się za takim projektem cały naród, choćby drogą powszechnego głosowania, i ma to odwagę wyznaczyć w chwili największego właśnie niepokoenia uczuć patriotycznych. Jednak nikt nie zarzuca mu bynajmniej zdrady stanu... To charakterystyczne.

Niemniej ciekawe światło na przyszłość wpływa austriackich na półwyspie rzuciła idea, jaka wyłoniła się w wiedeńskich kołach przemysłowo-handlowych. „Austro-Węgry — twierdzą tam — nie szukają na Bałkanach niczego więcej jak zbytu dla swej produkcji i wolnej drogi ku morzu: terytorjalnych zdobyczy z góry się wyrzekając. O toż na wypadek np. rozszerzenia granic państw bałkańskich (na co się dziś poważnie zanosi) cel polityki austriacki najwazniejszy osiągnąć się da w sposób niezmiernie prosty: przez zupełną i wieczną unję celną z temi państwami. Serbja, mając do wyboru rozszerzenie granic za zgodą Austro-Węgry przy równoczesnej unifikacji granicy celnej, albo zbrojną interwencję potężnego sąsiada, z pewnością się na unję celną zgodzi... A Serbja to szkopuł najważniejszy, ona bowiem zagarnąwszy Sandżak odgradzałaby Austrii drogę do morza...
 Jak więc widzimy — myśl polityczna w Austrii nie próżnuje i poczynając się wytworzać nowy stan rzeczy próbuje z góry już wykorzystać dla dobra monarchji. Znaczącą obojętność dyplomacji austriackiej i inercję rosyjskiej można przypuszczać, iż jej się to uda. Jedno tylko musi być uczynione wprzód: zmie-

nić trzeba stosunek Węgier do Krocji. Bo to słowian południowych odstrasza najbardziej. Trzeba w Austrii zainauguować politykę szczerze słowiańską. To z powodzeniem misji austriackiej na Bałkanach pozostaje w bezpośrednim związku. Im lepiej będzie słowianom w Cis i Transilawji, tem większą siłę przyciągającą dla wszystkich ich współpracowników będzie Austria i na Bałkanach. Przypominał to politykom obu państw monarchji w delegacjach tegorocznych dr. Kramarz. Stanowisko Austro-Węgry względem aspiracji państw bałkańskich winno być — jak dowodził — przychylnie. Austria nie ma racji sprzeciwiać się, by państwa te otrzymały Macedonję, gdyż mogłyby się lepiej pod względem gospodarczym rozwijać. Zaś na rozwoju tych państw jako konsumentów produkcji austriackiej — Austrii zależy najbardziej. Austria powinna wśród tych państw zająć pierwsze miejsce, nie pozostawiać tego Włochom lub Niemcom. To też polityka obecna Austrii wobec słowian południowych nawet wewnątrz państwa jest błędna. Dzisiaj Austro-Węgry wydają słowian południowych w ręce tych, przed którymi uratowali oni byt dynastji i monarchji. „Sen wielkoserbski — oświadczył wytrawny polityk — mógłby być niebezpiecznym dla Wiednia tylko wówczas, gdyby się ludowi serbskiemu nie dało warunków życia i uciskano słowian południowych.”

Droga do porozumienia wszelkich z serbami w Białogrodzie prowadzi przez Sarajewo i Zagrzeb... Regulację stosunków w Krocji i prowincjach anektowanych, Austria tem samem zbliża się do pomysłu dla siebie rozwikłania gordyjskiego węzła bałkańskiego, stając się ludom półwyspu politycznie bliższą... Oto trzy koncepcje polityczne, zbiegające się w jednym punkcie, w dążeniu do pewnego rodzaju hegemonji austriackiej na Bałkanach. Wierzą w możliwość jej w Serbji, uznają jej konieczność kupcy i kapitaliści wiedeńscy, dowodzą jej konieczności austriacy słowianie przez usta najwybitniejszego czecha. O aspiracjach austriackich niema więc potrzeby wątpić. Są one wyraźne i widoczne. Przeszkód na swojej drodze znajdują wiele. Najwięcej ze strony Włoch i Rosji. Ale mimo to Austria zdaje się mieć niemal szansę. Narody zbliżają się do niej bez trwogi, bowiem podstawą polityki jej, wyjąwszy czasem gwałty węgierskie, stały się prawo równe dla wszystkich i wolność.

W. B.—ski.

WYBORY.

Kandydaci na posłów kowieńskich.
 Na zebraniu wyborców kurji ziemiankiej gub. kowieńskiej, odbytem d. 6 (19) b. m. w Kownie, zostały ustalone następujące ewentualne kandydatury na posłów: z kurji ziemiankiej pp. — wicepres kowieńskiego Tow. rolniczego Edward Kudrewicz z Surszyk w pow. kowieńskim, wicepres kowieńskiego Syndykatu Rolnego Feliks Raczkowski z Werduł w pow. szawelskim i znany rolnik Bronisław Gruzewski z Kieł w pow. rosieńskim oraz z kurji miejskiej — adw. przysięgły p. Władysław Bądziński z Kowna.
 Z kurji rosyjskiej w gub. kowieńskiej.
 Ponieważ w d. 2 (15) b. m. z miejskiej kurji rosyjskiej w Kownie wybrano tylko 2 wyborców zamiast pięciu, przeto wybory trzecz brakujących odbędą się w dn. 11 (24) b. m.
 Wyborcą z rosyjskiej kurji ziemiankiej pow. telszewskiego został wybrany marszałek szawelski B. I. Bok, zięc zmarłego Stolypina.
Prawybory ziemiankie w Telszach.
 Tegoroczne prawybory z kurji ziemiankiej w pow. telszewskim nosiły wybitny i dotąd niezwykły charakter solidarnie walki duchowieństwa katolickiego z większą własnością.
 Zorganizowany w jednolity i wyodrębniony z pośród reszty społeczeństwa masę, kler diecezji żmudzkiej stanął do kampanji wyborczej w roku bie-

żącym pod hasłem: „żadnego porozumienia z ziemianami”, proklamowanem przez kowieński klerykałno-nacjonalistyczny komitet wyborczy, popierający kandydaturę p. Iezasa.
 Opanowany olbrzymią większością własności w swej gubernji, duchowieństwo przeprowadziło z gmin prawą liczbę, posłusznych jego rozkazom, zwolenników, którzy wspólnie z sojusznikami żydami z kurji miejskiej mieli stanowić o przyszłym rezultacie wyborów. W miarę wzrastania sił nacjonalistów litewskich coraz głośniejsze zaczęło się rozlegać nawoływanie: „żadnego posła z większej własności!”
 Wiedząc dobrze, że tylko bezwzględna solidarność wszystkich wyborców kurji ziemiankiej może zapewnić ziemianstwu kowieńskiemu jednego posła w Dumie, wymieniony już litewski komitet kowieński postawił sobie za zadanie przy pomocy duchowieństwa rozszepać kurję ziemianką na dwa wrogie sobie obozy, t. j. własności mniejszą i większą, które dotychczas do wszystkich trzech Dum szły razem w rękę. Najodpowiedniejszym terenem do urzeczywistnienia tego planu okazał się powiat telszewski, w którym zawiązywał się znaczący przesterżon, zajmowany przez dominią magnackie, większą własność ziemską liczącą jest reprezentowaną najsłabiej z pośród wszystkich powiatów gubernji. To też komitet litewski na ten powiat szczególniejszy położył nacisk.
 Będąc wielomianem przez ordynację wyborczą do mniejszej własności kurji ziemiankiej, duchowieństwo telszewskie, dzięki umiejętnie i energicznie rozwiniętej agitacji, potrafiło sprowadzić na wybory delegatów z własności mniejszej niezwykły, w porównaniu z wyborami poprzednimi, odsetek jej przedstawicieli. Z 687 osób, zapisanych na liście wyborczej, w d. 18 września (1 października) stawiło się w Telszach 219, reprezentujących obszar 10,894 dzies. Oczywiście nie zabrakło prawie żadnego proboszcza zaś ci, co nie mogli przybyć, przysłali swych wikariuszów z plenipotencjami.

Przed rozpoczęciem głosowania, niektórzy z księży nawoływali małą własność do zjednoczenia się przeciwko większej, by niedopuszcząc do wyboru żadnego z większych obywateli ziemskich na wyborcę. Podczas samego głosowania rozlegała się komenda księży, jakie należy znać galki na kandydata, przeciwko czemu do komisji powiatowej zaniesiono parę skarg, nieuwzględnionych zresztą przez komisję.
 Nie wszyscy z zebranej szlachty podzielał stanowisko księży, rozumiejąc wybornie wspólność swych interesów z własnością większą. To też liczba obecnych zaczęła gwałtownie tonąć i gdy w głosowaniu na pierwszego kandydata brało udział 219 osób, to na następnego głosowało już tylko 111, zaś na ostatniego zaledwie — 64. Atoli ci, co sami opuścili salę, pozostawili w niej swe cenzusy, które daly możność księżom wybrać 54 delegatów, w znacznej części wrogich własności większej, w tej liczbie 25 samych księży.

W wigilijny prawyborów w d. 2 (15) b. m. w Telszach odbyły się równocześnie dwa zebrania przedwyborcze.
 Delegaci własności mniejszej, zwolnieni przez „Komitet powiatowy”, na czele którego stał proboszcz telszewski ks. Szykiewicz, obradowali w b. refektarzu po-klasztornym pod przewodnictwem proboszcza wornińskiego ks. Józefowicza. Obecni byli w komplecie księża i tylko około 10 delegatów świeckich. Natomiast komitet kowieński przysłał specjalnie na to zebranie ks. Dobużyńskiego z Kowna i kandydata na posła adw. Iezasa z Birż, którzy szeroko rozwijał program polityczny litewskiego stronnictwa klerykałno-nacjonalistycznego, wrogiego ziemianstwu i polakom. Pod ich też wpływem ustanowiono listę czterech wyborców: księdza i trzech z własności mniejszej z zupełnym pominięciem własności większej.
 Natomiast ziemianie w liczbie 38, w tem 3 właścicieli mniejszych, zebrali się w lokalu zarządu miejskiego. Po wyczerpującem rozważeniu sytuacji, ustanowiono cztery kandydatury wyborców: 3 własności większych i 1 z własności mniejszej — p. Wacława Garbalewskiego, tudzież parę kandydatur zapasowych.
 Stosunek bezbony obu własności tak się przedstawiał teoretycznie. Wprawdzie lista prawyborców własności

ści większej obejmowała 59 nazwisk, lecz w tem było 3 nieboszczyków, 1 osoba nie mogąca wziąć udziału w wyborach z powodu przestawionych imion i 5 osób niesolidarnych, zostawiało tedy — 50 głosów przeciwko 54. Tu stwierdzić należy, że własność większa mogła rozporządzać 10 głosami więcej, gdyby nie obojętność ich posiadaczy, którzy nie zapatrzyli się w niezbędne plenipotencje żon i matek swoich, tudzież nie dopilnowali w czasie należytych wpisania siebie na listę wyborczą.
 Nazajutrz podczas prawyborów różnica ta okazała się jeszcze większą na niekorzyść większej własności, która liczyła na sali 44 osoby, a wśród nich 5 głosów sobie wrogich (żyd, 1 lotysz t. d.). Jeden z ziemian, przybyły z daleka na czas, wyszedł na chwilę z sali i... został za drzwi. Większa własność tedy rozporządzała tylko 39 głosami, z których wkrótce utraciła jeszcze jeden — mecenasa, zmuszonego wyjechać do Petersburga, gdzie bronił ważnej sprawy. Natomiast zdumiał wszystkich przyjazd osób, zgola niespodziewanych, z zagranicy, Warszawy, 90-letnich starców, schorowanych, o kulach, sędziwego dr. D. napółocienniałego i głuchego, którzy bez względu na okropną drogę przybyli by dopełnić swego obowiązku obywatelskiego.
 Z własności mniejszej zabrakło tylko 2 delegatów, liczyła więc ona 52 głosy, w tem 25 księży, jeżeli nie liczyć 5 gł., niesolidarnych z własności większej.

O jakiejś porozumieniu księży z ziemianstwem niemożo być mowy. Wprawdzie paru z nich usiłowało uczynić jakiś krok pojednawczy, lecz wypływało to jedynie z ich osobistych szlachetnych intencji, niepodzielanych przez większość duchowieństwa, trzymającego się instrukcji ks. Dobużyńskiego i p. Iezasa.
 Po zagajeniu prawyborów Aleksander hr. Tyszkiewicz oświadczył ustnie wystawił swoją kandydaturę, poczem zgłaszano inne, zarówno przed, jak i podczas samego głosowania. W ten sposób powstały dwie listy: ziemianka i księży, których kandydaci, zaczawszy od hr. Tyszkiewicza, byli głosowani na zmianę. Oto nazwiska kandydatów każdej w porządku otrzymanych głosów.

Z listy ziemiankiej otrzymali:
 Al. hr. Tyszkiewicz 59 przeciw 36
 Aleksander Jankowski 53 „ 41
 Stanisław Woytkiewicz 50 „ 44
 W. Garbalewski (w. mn.) 49 „ 45
 Czesł. hr. Komorowski 49 „ 46
 Bazyli Budryk 48 „ 46
 Wincenty Parczewski 48 „ 46
 Adam Piekarski (w. mn.) 46 „ 48
 Kandydaci wystawieni przez księży, otrzymali:
 ks. Antoni Józefowicz 51 przeciw 43
 Stanisław Narutowicz 48 „ 47
 ks. Giedymin Berżański 44 „ 50
 Bielkiewicz (w. mn.) 43 „ 52
 Po krótkiej przerwie po głosowaniu na p. Piekarskiego i naradzie obie strony cofnęły resztę swych kandydatur, poprzestając na dotychczasowym wyniku. Wybrani przeto zostali na wyborców: 3 ziemianie polacy z listy ziemiankiej i 1 ksiądz litwin z listy księży, którymi są:
 1) Aleksander hr. Tyszkiewicz z Kretynji, b. poseł kowieński do Rady państwa; 2) Aleksander Jankowski z Sorok; 3) Stanisław Woytkiewicz z Miłoszaj, b. wyborca z pow. telszewskiego do trzech Dum; 4) ks. Antoni Józefowicz, ur. w r. 1872, wyświęcony na kapłana w r. 1895 i od r. 1909 proboszcz w Nowych Wornich. Trzej ziemianie mieszkają stale i gospodarują w swoich majątkach. Ks. Józefowicz jest człowiekiem wielce oczytanym, zamilowanym w historii i dociekaniach filozoficznych, nie jest wogóle usposobiony dla ziemianstwa polskiego i jak to sam podczas prawyborów oświadczył piszącemu te słowa, pragnąłby zgodnego współżycia obu narodów na Litwie, widząc w tem jedyną drogę do pomyślnego rozwoju kraju i lepszej jego przyszłości.
 M. B.
 Prawyborcy polacy w gub. grodzieńskiej.
 Następujący ziemianie polacy zosta-

nie do rosyjskiego ministerjum... W Atenach krązą potworne pogłoski... Niezależność północnej Mongolji... Pod wpływem rewolucji chińskiej... Do Mongolji wysłany został specjalny posel... Pokój w Ouchy... W dn. 5 (18) bm. przedstawiciele Włoch i Turcji podpisali traktat... Wojna z Grecją... Wojna z Czarnogórzem... Podgorica... Wojna z Serbią... Biogród... Wojna z Rumunią... Ateny... Konstancja... Biogród... Stwierdzenie... Główna siła bulgarska... Wojska greckie rozpoczęły marsz... Jaki plan mają turcy...

nie do rosyjskiego ministerjum spraw zagranicznych z prośbą o wyłączenie pogłosek, dotyczących dymisji ministra Sazonowa. W ministerjum odpowiedziano, że minister Sazonow bezwarunkowo pozostanie na stanowisku.
Niezależność północnej Mongolji.
Pod wpływem rewolucji chińskiej i wzrostu ducha narodowego wśród ludów państwa niebieskiego, zjednoczyły się wszystkie plemiona Mongolji północnej, zrzucili władzę mandżurskich i utworzyli państwo niezależne. Rosja początkowo proponowała podobno uznania władzy republiki chińskiej, obecnie uznaje niezależność Mongolji północnej.
Do Mongolji wysłany został specjalny posel, Korostowicz, który w imieniu Najjaśniejszego Pana i rządu oficjalnie powitał chętnego religijnego i politycznego zwierzchnika Mongolji. Korostowicz równocześnie zawiązał projekt traktatu handlowego z Mongolją.
Pokój w Ouchy.
W dn. 5 (18) bm. przedstawiciele Włoch i Turcji podpisali traktat pokojowy na warunkach następujących: 1) Niezwłoczne zaprzestanie kroków wojennych. 2) Odwołanie wojsk i urzędników tureckich z Trypolitanji i Cyrenajki i włoskich z wysp, zajętych na morzu Egejskim. 3) Wymiana niewolnicza jeńców. 4) Amnestja za strony Włoch dla mieszkańców Trypolitanji i Cyrenajki i ze strony Turcji dla mieszkańców wysp. 5) Przywrócenie siły wszystkim dawnym traktatom i umów. 6) Włochy uznają niezależność ekonomiczną Turcji, godzą się na podniesienie cła, wprowadzenie podatku spożywczych i monopolu na naftę, spirytus, zapalki, karty, bibułkę papierosową, o ile przyznają na to inne państwa. 7) Włochy godzą się na znieśnienie swych cła w Turcji, o ile inne państwa na to przystają. 8) Włochy obiecują poleżeć zabiegom Turcji o zniesienie t. zw. kapitulacji (prawa cudzoziemców do podlegania w Turcji nie sądownictwom, lecz konsularnym). 9) Przywrócenie wydalonych z Turcji poddanych włoskich na dawne stanowiska i wypłacenie im odszkodowania. 10) Włochy wnoszą b. r. razem do tureckiego urzędu długu publicznego sumę, która w ostatnich 3 latach przeciętnie brano na ten cel z dochodów Trypolitanji i Cyrenajki. Suma ta ma być dokładniej obliczona, nie może być jednak niższa od 2 mil. lir (franków) i może być skapitałizowana, uważając oplatę roczną za 4 proc. od kapitału.
Do Szan. Prenumeratorów.
Wobec kończącego się kwartalu, Administracja „Kurjera Litewskiego” uprzejmie prosi o jaknajspieszniejsze nadsyłanie przedpłaty celem uniknięcia zwłoki w przesyłaniu pisma.
Administracja „KURJERA LITEWSKIEGO”.
Do dziesiątego numeru „Kurjera” załączamy dla wszystkich naszych przedpłatników zamieszczony cennik maszyn i narzędzi rolniczych sezonu zimowego, młynów „Ekonom”, „Planeta”, tuzińskich motorów i lokomobil ropowych Bolindera firmy Zygmunta Nagrodzi w Wilnie.

Wojska greckie rozpoczęły marsz na terytorjum tureckie, nie natrafiając nigdzie na opór. Pierwszy korpus grecki, pod dowództwem następcy tronu, Konstancyntyna, przekroczył wązowy Meluna i zajął wieś turecką Saricany, położoną o trzy godziny drogi od granicy tureckiej, w pobliżu Elassany. Tu prawdopodobnie przyjdzie do pierwszych walk grecko-tureckich. Druga armja, tessałska, maszeruje przez Welemistę w kierunku Grenewy. Armja Epiru otrzymała rozkaz przekroczenia zatyki Arta.
Jaki plan mają turcy względem greków dotąd wiadomo.

Turecki kontr-torpedowiec „Medydia” zatonał z niewiadomej przyczyny wpływając do Bosforu.
W Atenach krązą potworne pogłoski, jakoby wysłano z Konstancynopola do Janiny lekarzy tureckich, mających ze sobą zarazki tyfusu i cholery, którymi mają zarazić wody.
Eskadra włoska pod dowództwem admirała Viale, pozostaje na morzu Egejskim i w myśl specjalnego punktu umowy pokojowej z Turcją, utrzymuje neutralność, ochroniacz będzie wyspy od zajęcia przez flotę greką.
Angielskie, francuskie i włoskie okręty wojenne gwarantowały przez czas wojny bałkańskiej teoretycznie (?) podtrzymywanie prawa sultana względem Krety.
(Doniesienia telegraficzne). (T. A. P.)
W TURCJI.
Konstancynopol. Nazim-pasza ogłosił rozkaz do armji, w którym oświadcza, że nigdy jeszcze sytuacja nie była tak poważna. Narody bałkańskie gwałcą prawo, sprawiedliwość i pogardzają radami mocarstw. „Oficerowie, żołnierze! Na was spada obowiązek pomścić zniewagę i przekonać świat, że waleczność i sława przodków gwałcą przeszła na ich potomków. Dajcie snrową naukę wrogom, bo bronicie sprawy świętej! Nie przelewajcie krwi napróżno, nie bądźcie okrutni dla dzieci, kobiet i jeńców, bronicie życia i mienia ludności, szanujcie religie, okazujcie liłość i nieszczerliwym, którzy walczą z wami, przekonajcie świat, że muzulmanie stoją na tej samej wyżynie kultury co i inne narody. Idąc do ataku wiedzcie, że błogosławieństwo Boskie jest z wami!”
Konstancynopol. Turcja poleca swym posłom zawiądom mocarstw, że w wojnie obecnej nie przyjmie żadnej interwencji.
WOJNA Z CZARNOGÓRZEM.
Konstancynopol. Podług wieści urzędowych, wzięcie przez czarnogórców Tuzy, jest bez znaczenia. Czarnogórcy zdobyli tam 8 starożytnych, bezużytecznych armat. Miasto zostało zdobyte tylko z powodu zdrady malisiorów.
Podgorica. Wojska czarnogórskie w niedziele (t. j. onegdaj) zajęły Garinje.
Podgorica (telegram specjalny). Kolumna północna zajęła Plawę, turcy cofnęli się ku Djakowu. Armja północna operuje na Gusijskiej. Ogólna liczbą wojsk tureckich około Gusijskiego wynosi około 15 tysięcy.
Konstancynopol. Turcy zajęli kilka wyżyn, pamiągających nad pozycjami czarnogórskiemi.
WOJNA Z SERBIĄ.
Biogród. Król Piotr ogłosił w Niszu manifest, w którym motywuje powody wojny i wzywa armję do walki za ideał wolności.
Konstancynopol. W dalszym ciągu trwają potyczki na granicach bulgarskiej i serbskiej. Trwa zacięta walka na granicy serbskiej, na północ Prisztiny pomiędzy Podujewem i Kurszumem.
Biogród. Armja pierwsza, pod dowództwem następcy tronu, przeszła granicę około Ristiwarca i daży w stronę południowo-zachodnią, dolinę Morawy. Wojska tureckie odrzucone zostały na drugą stronę Morawy. Trzecia armja serbska dowodzona przez generała Jankowicia, maszeruje na Prepolac i Prisztinę. Połączona armja serbsko-bulgarska pod dowództwem gen. Stefanowicza napiera na Dubnicę. Prawdopodobnie to trzy armje łączą się, co zdecydowanie walczy z armją turecką około Uskiubu.
Konstancynopol. Wojska tureckie około Prisztiny przysięły trzy bataliony serbskie.
Biogród. W potyczce około Midaru turcy wywiesili białą flagę, lecz po podjęciu się spuszczenia bronią serbów dali do nich nagłe salwę zabijając i raniąc przeszło stu. W podobnym wypadku, gdy oficer serbski podawał rękę przywódcy armaturów, ten przebił sztyltem oficera serbskiego, a żołnierze zostali ostrzeżeni.
Biogród (telegram specjalny). W potyczce przednich straż armji bulgarskiej pod Podujewem, brały udział dwa pułki niższych tureckich i 6 taborów albańskich oraz trzy baterje. Turcy zmuszeni zostali do cofnięcia się, pozostawiając sztandar batalionowy, 80 namiotów, amunicję, prowiant i wiele bydła. Czwarci armja serbska, atakując Siennicę, walczyła z taborami 3 tysięcy armaturów.
Uskub. Serbskie siły wojenne idą na Palanek. Żołnierze turecy razem z wolontariuszami dokonywują gwałtów w Kumanowie. Władze wojskowe zastraszowały serbskich i bulgarskich duchownych, nauczycieli i wybitnych obywateli.
Konstancynopol. Turcy przekroczyli granicę serbską w pobliżu Berany.
WOJNA Z BULGARJĄ.
Konstancynopol. Flota turecka spotkała torpedowce bulgarskie w bliskości Warny, zmusiły ich do cofnięcia się do portu.
Konstancynopol. Turcja zawiadomiła mocarstwa o blokadzie fortów bulgarskich.
Konstancynopol. Wojska bulgarskie usiłując dokonać ataków na kilka pozycji tureckich zostały odparte.

skasprzed inspirowaniem Poincaré'mu ostrych artykułów potencyjnych pism „Temps” i „Times” przeciwko „Now. Wrem”.
TELEGRAMY „Kurjera Litewskiego”.
Telegramy Ag. Petersburskiej). Z dnia 7 (20) i 8 (21) października.
KATASTROFA KOLEJOWA.
Kielec. Około stacji Zagnańsk wykołcił się pociąg towarowy, na niego wpadł drugi pociąg, który również się wykołcił. Trzech konduktorów odniosło rany, jeden ciężkie.
SPRAWY PRASOWE.
Petersburg. Za wydrukowanie artykułu o działalności ministra Kasso w N-rze 274 gaz. „Pet. Listok” i rozszerzenie wiadomości fałszywych informacji redaktor pociągnięty został do odpowiedzialności z paragrafu 1034 p. 4. Redaktor gaz. „Wiecz. Wrem.” za rozgłoszenie fałszywych i alarmujących wieści o zamierzonej jakoby przez rząd zmianie praw zasadniczych, pociągnięty został do odpowiedzialności z paragr. 1034 p. 4.
Petersburg. Komitet do spraw prasowych skonfiskował Nr. 270 „Wiecz. Wrem.” za artykuł „Jak ma być” i Nr. 7 pisma „Dien” za artykuł „Konfederacja pracy”.
Petersburg. Komitet do spraw prasowych skonfiskował numer 276 „Riecz” za artykuł „Wczorajsze zgromadzenie przedwyborcze w Petersburgu” i numer 7 „Stołicznych Otklików” za artykuł p. t.: „Mowa Wodowozowa na zgromadzeniu przedwyborczym w Petersburgu”.
ZAPRZEŻENIE.
Petersburg. Wbrew publikowanemu przez gazety wieściom o wynikłym jakoby nieporozumieniu poważnym pomiędzy prezesem Rady ministrów, a ministrem spraw zagranicznych „Ag. Pet.” upoważniona została do oświadczenia, że pogłoski te pozbawione są wszelkiej podstawy. Żadne nieporozumienie pomiędzy sekretarzem stanu Kokowcem, a ochmistrzem Sazonowem, ani z powodu obecnych spraw bałkańskich, ani z innych powodów nie istnieje.
PODRÓŻ POSŁA BULGARSKIEGO.
Petersburg. Przybył posel bulgarski, Bobzew.
KATASTROFA KOLEJOWA.
Mitawa. W noc y. 6 (19) b. m. z powodu zbrodniczego wyjścia szyn wykołcił się pociąg towarowy. Jeden ze służby kolejowej został zabity, 8 odniosło szwank.
ZA WYJŚCIE Z FRONTU.
Moskwa. Szerogowiec drugiej rot, pułku sofijskiego, Bakurim, za wyjście z szeregu z karabinem w ręku, na polu Chondyńskim w celu wręczenia prochy Cesarzowi, oddany został pod sąd wojenny na mocy paragrafu 106 ustawy wojennej, w czasie wojennym.
HELJODOROWCY.
Caryeum. Biskup Aleksiej oświadczył deputacji heljodorowców, że wobec ciągłych awantur w klasztorze, nieodwołalnie monastyr zostanie przedmiotem na żeński lub zupełnie zamknięty.
KONWENCJA CUKROWNICZA.
Bruksela. Rosja zwróciła się do mocarstw o przyznaniu jej zwiększonego kontyngensu cukru pod normę określoną przez konwencje. Rządy zgodziły się na żądania Rosji.
W RUMUNJI.
Bukareszt. Kryzys ministerjalny został zakończony. Nowy gabinet ma być zorganizowany pod prezydym Maioreacu z konserwatystów i demokratów konserwatywnych z Tekeinescu na czele. Możliwym jest, że b. premier, wódz konserwatystów, Karp, zupełnie usunie się od polityki.
MOWA WILHELMA.
Wilhelmschaffen. W czasie odsłonięcia pomnika admirałowi Coligny, cesarz Wilhelm wygłosił mowę, że Coligny był nie tylko bohaterem wojny, lecz i podporą wiary za którą cierpiał jako wódz hugonotów do ostatniego tchnienia, w straszną noc św. Bartłomieja, która będzie wieczną hańbą świata chrześcijańskiego. Wiara Coligny nie będzie przykładem dla nas rycerzy na lądzie i morzu.
KATASTROFA LOTNICZA.
Wirttemberg. Lotnik wojskowy Beisbardt spadł wraz z pasażerem. Obadwaj zabili się.
KATASTROFA STEROWCA.
Schpansberg (Saksonja). Na sterowcu, który wznosił się z dwoma pasażerami nastąpił wybuch. Obadwaj lotnicy zostali zabici.
NAPAD BANDYTÓW.
Madryt. Czterech bandytów napadło na kasjera banku i pochwyciło mu 22 tysiące pesetów.
KRÓL WŁOSKI — CESARZEM RZYMSKIM.
Paryż. „Petit Parisien” z wiarogodnego źródła dowiaduje się, że król włoski zamierza przybrać tytuł cesarza rzymskiego.
W PERSJI.
Teheran. Podług ostatnich wiadomości Salar-ud-dowle znajduje się w swoim skonfiskowanym przez rząd majątku, o 40 wiorst od Teheranu. W razie ataku Salar-ud-dowlega na Teheran, obrona stolicy poruczona zostanie bachtiarom. Brygada kozaków otrzymała prawo działania na własną rękę.

Na szerokim świecie.
Bojkot urzędników rosjan w Finlandji. Od czasów Bobrikowa urzędnicy mianowani przez general-gubernatora nieraz znajdowali się w sytuacji bez wyjścia: dostawnie nikt za żadne pieniądze chciał wynajmować im mieszkania. Urzędnicy musieli mieszkać w hotelach. Bojkot trwa dotychczas. Wobec tego, że urzędników takich przybywa coraz więcej, rząd zajął się poważnie kwestją wyznaczenia mieszkań dla urzędników w Helsjngforsie budowę wielkiego domu t. zw. senatorskiego, gdzie mieszkać będą „senatorzy” rosjanie. Prócz tego nastąpiło Najwyższe zezwolenie na zakupno ze skarbu fińskiego wili, stanowiącej własność dobroczyńcy prawosławnej za 225 tys. rb. Willa przekształcona będzie na mieszkania dla urzędników kancelarii senatu.
Obrazy partyjne w Finlandji. Z Finlandji donoszą obecnie do pism rosyjskich o zgromadzeniach partyjnych w związku z sytuacją polityczną kraju. W tych dniach odbyło się zgromadzenie starofinńskich partyjnych organizacji w Abo, na którym dr. Lauri Inhman złożył szczegółowy referat o stanie politycznym Finlandji. Mówca podkreślił, że w obecnych warunkach urzędnicy fińscy powinni szczególnie surowo przestrzegać prawa fińskie. Wobec niejasności taktyki partji starofinńskiej zgromadzenie opowiedziało się za zwolnieniem ogólnego zjazdu partyjnego dla opracowania instrukcji partyjnej.
Arcyksięż Reiner. Z Wiednia telegrafują, że najstarszy członek domu Habsburgów, arcyksięż Reiner zachorował ciężko.
Oszustwo na sumę 40 milionów. Ołbrzymią sensację wywołało w Belgji oszustwo na sumę 40 milionów, dokonane przez powszechnie szanowanego dyrektora kolei żelaznej Gandawa — Terneusem. Oszustwo polegało na sprzedaży fałszywych obligacji kolejowych.
Klub włamywawczy. Parę dni temu policja odkryła w Schönembergu klub złodziei. Lokal klubowy znajdował się w środku miasta, na trzecim piętrze i składał się z pięciu pokoiów, rzekomo wynajmowanych przez jakiegoś kupca; w rzeczywistości przebywali tam włamywawcy, którzy urządzili sobie wygodnie dwa pokoje, gdzie spędzali noc, pozostałe trzy pokoje służyły jako skład. Znaleziono w nich wielką ilość pochodzących z kradzieży przedmiotów, złoto, srebro, futra, pudła z „pleureuse’ami” jedwabie i t. d.

Najważniejsze wiadomości.
Szczegóły w tekście.
W Wilnie zabito szewca Kaweckiego (wiad. bież.).
W Kojanowie zastrzelono strażnika (z prowincji).
W Łodzi polacy ponieśli zupełną klęskę na wyborach (wybory).
W Krakowie odbyła się narada poufna nad sytuacją (z kordona).
Pogłoska o ostrym starciu Kokowca z Sazonowem (telegr.).
Pogłoska o ucieczce Heljodora (z Rosji).
Rosja uznała niezależność Mongolji północnej (wiad. pol.).
Szeregowiec Baturin oddany pod sąd polowy (telegr.).
Milionowe oszustwo w Belgji (na szer. św.).
Napał bandytów w Madrycie (tel.).
Zabito się czterech lotników (tel.).
Turcja przeszła do kroków zaczepnych w Serbji, Bulgarji i Czarnogórze. Operacje floty tureckiej na Czarnym morzu. (Wojna).

Table with financial data including interest rates (5%, 4%, 3%) and exchange rates for various currencies and locations like Wilno, Kijowski, and Moskiewski.

BRUKSELLA
1910 r.
A. T. FILIPPOWEJ-Lain-S. Rosten
Jest najlepszy środek, skutecznie usuwający wszelkie nieczystości.
E K Z E M E J
Liszaje, Wysypki, Przyszcze, Oparzenia i t. p.
Siarczek i biał pręchodzą, natychmiast. Słobk. Rb. 1.50.
Kasjer A. T. FILIPPOWEJ pozostaje ten sam S.-Petersburg, Kazanka, d. 26, w bel-etatu i starych innych oddziałów nie ma.
Wypła się za zaliczeniem pocztowem, stosownie do taryfy pocztowej.
Jest wprowadzony doskonały mydeł „Lain” skutecznie do usuwania wad skórnych, kawałek kop. 25, pod nazwą Rb. 4. — Higijeniczna pudra „Lain” pudrka Rb. 4. — Krem do twarzy „Lain” Rb. 2. — Żółt traw dla wyzuzajazego burszki. Cena Rb. 1.50. Haulowy znak jest zatwierdzony przez rząd na 26 1792, bez którego „Lain” jest podróbny. Oznaczone przystawki musza otrzyzywać w sprzedaży w magazynach aptecznych i aptekach 50.

GENY ZBOŻA.
Doniesienia telegraficzne Ag. Pet.
Berlia, 8 X (w mark. za 1000 kilo).
Paszonca na termin bliższy . . . mocne 210%
dalszy . . . 214%
Zyto na termin bliższy . . . 177%
dalszy . . . 179%
Owies na termin bliższy . . . 180%
dalszy . . . 179%
Jęczmień ros. donajski za gotów. 168-172
Lipawa, 8 X (w kop. za pud).
Paszenca samarska . . . mocne 124
Zyto . . . 103
Owies biały szwecyjny . . . słabe 91%
czarny . . . 89
Siemię lino stepowe. 84% . . .
konopne gumienne . . .
Otręby paszenne . . . 90%
Gryka . . . 87

GIEŁDA.
Tel. Handl. Ag. Pet.
Petersburg, 8 X 1912 r.
Nastrój dla walorów państwowych mocny. dywidendowych chwiejny, premjówek dosyć silny.
Londyn 3 mies. — csekl. . . 95.00
Berlin 3 mies. — csekl. . . 46.34
Prayz 3 mies. — csekl. . . 37.67
4% Renty państwowa . . . 93.7%
5% Potyczka wewn. 1905 r. 1em.kup. 105.1/2

Wielkie ogłoszenie o sprzedaży młynów w Warszawie, Al. Jerozolimskie 21, telefon 158-79. Specjalność: budowa młynów walcowych automatycznych i gospodarskich. Turbiny wodne, maszyny parowe, motory elektryczne, instalacje prądowej i artykule, wchodzące w zakres mlyno-budownictwa. 60394
Na żądanie katalogi i oferty.

NOWE ZAGRANICZNE WIALNIE „REFORMA” DREYERA

różnej wielkości, tudzież teje fabryki młynki (fuchtle) i sortowniki do kartofli POLECA ZYGMUNT NAGRODZKI, WILNO, ul. Zawalna 16 II.

Wielmożny Pan Zygmunt Nagrodzki w Wilnie.

Nabyta u WPana wialnia „REFORMA” fabryki Dreyera okazała się maszyną znakomitą. Znam wialnie różnych fabryk, żadna jednak z nich nie pracuje tak lekko i cicho, nie czyści tak dokładnie i nie jest tak wydajną jak wialnia „REFORMA”.

Administrator dóbr Zatrócze hr. J. Tyszkiewicz B. Łakowicz. M. Zatrócze, poczta. Ki, 28 września 1912 r. 66668

SAMODZIAŁY domowe, czysto welniane na ubrania i palta męskie i damskie od 1 rb. 50 kop. za arszyn podwójnej szerokości.

Wyroby czysto lniane, koszykarskie i zabawki przemysłu ludowego poleca Sklep A. MOHLÓWNY i S-ka ul. Wielka № 10, w Wilnie. 65974

OD KRADZIEŻY

najlepiej zabezpiecza oświetlenia podwórza Lampą Naftowo-Zarową którą najtaniej można nabyć w Biurze Instalacji Oświetlenia „PROMIEN”

Warszawa, Trębacka 2 (róg Krak.-Przedm.), telef. 13-65. Wyłączne przedstawicielstwo i Skład Główny na Król. Polskie, Litwę, Wołyń, Podole, Ukrainę, Besarabję, Odosę.

Lamp naftowo-zarowych: „Kitson”, „Ideal”, „Promień K”, „Royal”, części zapasowych do nich oraz do lamp „Washington”.

Tamże największy i najobficiej zaopatrzony skład po cenach najniższych. Lamp, żyrandoli i latarni spirytusowych, gazolinowych i kreogazowych. Latarni gospodarczych, powozowych i samochodowych, oraz latarek ręcznych do nafty i acetylenu.

Warsztaty do naprawy wszelkich lamp.

„Promień” oświetla dwory, pałace, kościoły z plebaniami, hotele, fabryki, budynki folwarczno i t. p. gazem powietrznym lub elektrycznością za pomocą najnowszych automatycznych aparatów, nie wymagających żadnej obsługi i palnik gazowo-powietrzny, o sile 50 świec, krsztuje 1/3 kop. na godzinę. 23028

Cenniki ilustrowane i kosztorysy na żądanie bezpłatnie.

Czekolada „DELIKATES” tańsza i LEPSZA od zagranicznej w magazynach detalicznych

T-wa AKC. „WIKTORJA” 27341

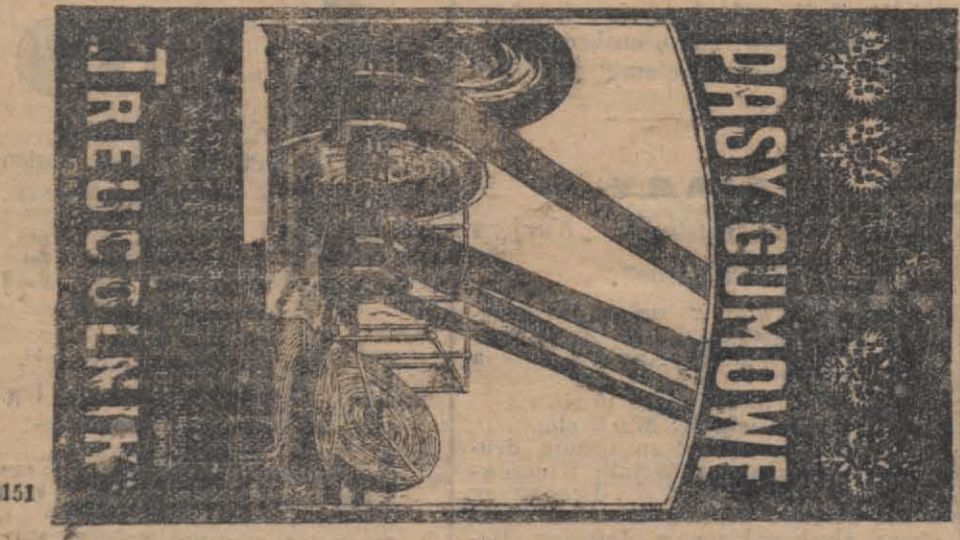
Pensjonat „SAVOY” w Krakowie

otwarty z d. 1-ym października r. b. przy ulicy Krupniczej 1. 22, 1-sze piętro. Urządzony z komfortem, oświetlenie elektryczne, łazienki, telefon. Kuchnia wyborna. Ceny przystępne. 60877

Preparat „TRAYSER” przeciw reumatyzmowi i podagra jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Ilustrowana broszura z prawdziwym opisem powyższej choroby wysłana zostaje na pierwsze żądanie bezpłatnie. Adresować: M. R. Trayser, № 136, Bangor House, Shoe Lane, London England, E. C. 1735

Doktorowa A. SAWICKA właścicielka pensjonatu 66406 w Warszawie, otwiera od dnia 1-go listopada pensjonat w Warszawie przy ul. Hypoteecznej № 5.

68151

Wydawnictwo GEBETHNERA i WOLFFA. WYPISY HISTORYCZNE

pod redakcją prof. Kazimierza Wachowskiego.

Wypisy historyczne mają za zadanie wyrobienie w uczniu zmysłu historycznego, dostarczenie mu materiału do porównania bytu i charakteru różnych narodów, a przez to wzbudzenie głębokiego zainteresowania zjawiskami historycznymi.

Wyszedł z druku Tom I. Historia Starożytna.

W wyciągach z dzieł najwybitniejszych autorów Polski i Europy prasują się przed czytelnikami obrazy życia i obyczajów ludów: Egiptu, Chaldei, Babilonu i Asyrii, Persji, Indii, Grecji, Rzymu w opracowaniu historycznej i kazymerza Wachowskiego.

Historia starożytna zawiera 690 stron tekstu, przeszło 200 ilustracji na 51 osobnych tablicach. CENA TOMU WYNOŚI: broszur. rb. 3.50; w oprawie płóciennej rb. 4.00; w ozdobnej oprawie rb. 4.50. Do nabycia we wszystkich księgarniach. 66344

BALSAM APTEKARZA THIERRY przy złym trawieniu i towarzyszących mu objawach, jak odbijaniu, zgadze, pełności w żołądku, zaparciu, wzdęciu, kwasowości, należy przyjąć na kawalku cukru 20 do 40 kropli prawdziwego „Cudownego Balsamu” aptekarza Thierry, dla uspokojenia bólów żołądkowych, wzmocnienia żołądka, wydzielenia soku, a także dla stłumienia kaszlu. Zielony znak ochronny w postaci zakonicy. Wysła się 12 butelek mniejszych lub 6 większych za 5 rb. Dostać można we wszystkich większych aptekach. — Zamówienia i przekazy pieniężne należy adresować do firmy: WŁADYSŁAW HOFFMAN i S-ka Warszawa, Zielna № 46. 64803

PRAWDZIWE SODEŃSKIE MINERALNE PASTYLKI FAY'A PRZECIW KASZLOWI I CHRYPCY. 749

RESTAURACJA I HOTEL „PAŁAC” Obiady codziennie od godz. 1—6 wiecz. Kofacje z karty. ZAWSZE ŚMIECZ PROWIZJE. — Najlepsze wino rosjskie i zagran. firm. Od 15-go września codziennie grywa KWARTET. 59413 Z uszanowaniem M. M. Martinow i S-ka.

SALIT do WCIERANIA

Bole reumatyczne, łamianie, postrzały. W aptekach i składach aptecznych, Hala 70k. Sprzedaż w sklepach 345250

Chrześcijański Zakład Pogrzebowy (w oknie krzyż dębowy z figurą Chrystusa.) P. DOWBOR Wilno, ulica Wielka № 25. Najtańsze i najpiękniejsze WIENCE I TRUNNY z własnych fabryk i wszystkie artykuły żałobne. Całkowicie urządzenie pogrzebów najtańszym kosztem. Żałobne stroje dla pań. 29788

ZARZĄD MIASTA WILNA ogłasza, że dla karmu koni Prezydenta miasta i taborów miejskich: asenizacyjnego, roboczego, ogrodniczego i pożarowego potrzeba od 1 listopada r. b. 10000 pud. owsa i 10000 pudów siana. Osoby, życzące podjąć się tej dostawy, mogą codziennie, nie później jak do godz. 12 w poł. d. 15 października 1912 r., składać kaucje: na dostawę owsa rb. 1000, siana rb. 500, składając Członkowi Zarządu 1-go oddziału deklarację w zapieczonej kopertach, z wymienieniem cen żądanych za pud owsa i siana. Otwarcie przez Zarząd kopert odbędzie się o godz. 12 w poł. 15 października r. b. Warunki dostawy mogą być przegladane w 1-ym Wydziale Zarządu w dni biurowe od godz. 10 do 3 po poł. 66115 Członek Zarządu Dobrowolski, referent-Mastowski.

NOWY DZIAŁ! Wyroby srebrzone na białym metalu słynnej fabryki ARTHUR KRUPP w Berndorf (Austria) jak również wyroby z czystego niklu i alpacci teje fabryki. ZABOKRZECKI i S-ka 46776 w Warszawie, Marszałkowska 124 (dom Rossja).

OSTATNIE NOWOŚCI Paryża, Wiednia, Berlina i fabryk krajowych do damskich strojów, kostiumów, okryć i bluzek. MATERJALY: plusz, aksamit, jedwab, wełny, sukna na kostiumy i różne nowości na bluzki POLECA Skład bławatny Sz. KREMERA ul. Niemiecka № 27. Ceny bezwzględnie stałe. 67015

Skład T-wa Donieckich Hut szklanych WILNO, ul. Zawalna 24, róg Trockiej. SZYBY DO OKIEN w wielkim wyborze. CENY FABRYCZNE. 52307

Pierwszy Chrześcijański Magazyn Bławatny w Mińsku Lit. Gubernatorska 1, dom Polaka. Polecają JW.PP. OSTATNIE NOWOŚCI: Jedwabie, Chiffony, Suknie odpasowane paryskie, Szale jedwabne Chiff i Gar, Velour jedwabne, Welwety angielskie, Wełny angielskie, Sukna krajowe i zagran., Flanele, Barchany, Chustki, Koldry, Płody, Szale itp. CENY ŚCIŚLE STAŁE. 66049

Spirytusowo i naftowo-zarowe lampy, latarnie, palniki i siatki zarowe do lamp wszystkich systemów TANIEJ OD WSZYSTKICH hurtownie i detalicznie poleca specjalny skład przyborów do oświetlenia i ogrzewania „PROGRES”, Wilno, Trocka 2. Katalogi bezpłatnie. 60782

Do oddania zastępstwo na Wilno, Kowno, Grodno, — aparatów acetylenowych 66860 do autogenicznego spajania metali, jak łanego żelaza, stali, miedzi i glinu (aluminium). Reflektanci zechcą się zgłaszać do hotelu Niszowskiego № 35, pomiędzy 11—1 1/2 pp.

Fabryka nieprzemakalnych ubrań M. LEWINKAHANA Wilno, Wielka № 55, telefon № 992. POLECA W WIELKIM WYBORZE: KURTKI SZWEDZKIE wszystkich kolorów, na flaneli i futrze, jak również najrozmaitszą odzież nieprzemakalną, brezenty i ceraty. Ceny fabryczne. 66785

Jedwabne i welniane angielskie materjaly na FUTRA. BRACIA ALSZWANG, Wielka № 72. 66863

Agentów-kolporterów i zastępców poszukujemy wszędzie za wysokim wynagrodzeniem, płatnem naraz. Zajęcia bardzo krzyżatne; gotówka nie potrzebna. Książki i obrazy niezwykłe pokupne, przeważnie nowe. Usługa sumienna i punktualna. Szczegóły bezpłatnie. Adresować: Firma Księgarnia Wydawnicza Polska, Poznań Posen, Schlessfah (w Niemczech). 66864

WIELKA FABRYKA PAROWA MEBLI STYLÓWYCH Sz. E. WILENKIN MAGAZYN FABRYCZNY: WILNO, Niemiecka № 7. — Egzyst. od 1843 r. WIELKI WYBÓR MEBLI STYLÓWYCH. Przyjmuje obstatunki na umeblowanie: pokoi słolowych, sypialni, salonów i gabinetów podług własnych, lub dostarczon. rysunków, także angielskie i materace. — Wypłaty mogą być i ratami. 66865

OGŁOSZENIA DROBNE. Kupię dom dochodowy w Wilnie, dotychczas w Warszawie, 10-20 tysięcy. Wilno, poste restante, 364 W. K. 66866. Kupię majątek ziemski, do platy banku 10-30 tysięcy. Warunki: blisko kolei, nad rzeką lub jeziorem, ogród owocowy, trochę lasu. Wilno, poste restante, 364 W. K. 66867. Angielka governess. Francuzka brevet superior, angielski, rysunki. Alzaska—francuski, niemiecki. Francuzka, król, życie. Francuzka kłaztor Sereanek. Niemki wprost przybyłe. Biuro Jakiokowskiej, Jerozolimka 82, Warszawa. 66868. Student matematyk poszukuje lekcji. S-to Jakóbski 10 m. 4. 66869. Student politechniki petersburskiej poszukuje kondycji. Petersburg, Leśny, Janowska ul. d. № 6 m. 12 (dane po rosyjsku). 66870. Student politechnik poszukuje lekcji na wyjazd lub w mieście. Adres: poczta Traby w Wileńskiej gub., maj. Czernica R. K. 64936. Uczeń 8-jej klasy Szkoły Kołomyjskiej poszukuje lekcji. Może przygotować do klasy 5-jej wlicznie. Specjalności: matematyka, rosyjski, francuski, teoretyczne. — Wynagrodzenie skromne. — Oferty nadsyłać do Administracji „Kurjera Lit.”, dla Ucznia. 66871. Kupno i sprzedaż. Byczka holendra wieku do 2-eh lat, gotowego do skoku, z wykazem pochodzenia i ceną, poszukuje m. Antoszewo p. Michelmond, Siemaszko. 66905. Kartofle gatunku Woltmana i dobre do przechowania, obecnie wszędzie, jako najlepsze, zagranicą rozprowadzone, — do sprzedania w majątku Połpińskiej (tam, gdzie to wysięgowy) z małym ustępstwem od ceny rynkowej. Dostawa w ilości nie mniejszej niż dwie beczki, w cenie zależnej od odległości. Adres pocztowy: Wilno, skrzynka pocztowa № 56. 66457. Interesa handl. i majątk. Do sprzedania dom i 900 kw. sążni własnej niemi o dwóch frontach. Dowiedzieć się na miejscu: Snipliszki, ul. i Siemianka № 11. 66880. Do sprzedania plac o 3-eh frontach w dzielnicy miasta Werki „Jerozolimka”, 2240 kw. sążni. Muszą sprzedac zaraz. — Wiadomość w Administracji „Kurjera Litewskiego”. 67022

Posady i prace. Administrator - rolnik poszukuje posady w większych dobrach. Referencje pierwszorzędne. Oferty z określeniem wynagrodzenia proszę adresować: Wilno, poste restante, dla 126. 66881. Poszukuje posady kasjerki, która przysłała zagranicą w większych dobrach, biurowych. Nowo-Wilejka, poste restante, E. E. 66882. Techniki graniczą na politechnice, praktyk w wydziale maszyn parowych i wybuchowych, poszukuje posady. Nowo-Wilejka, poste restante, A. A. 66883. Mieszkania. Mieszkanie: 3 pokoje, kuchnia, S-to Jerski, w domu № 19 jest do wynajęcia z powodu wyjazdu, z ustępstwem. O cenę zapytać w tymże domu w mieszkaniu № 11. 66884. Pokój umeblowany do wynajęcia, można z całościennym utrzymaniem. — Nałb. brzeźna 28-7. 66885. Różne. Meble poleca Molodecki i S-ka, Wilno, Wileńska 20. 63576. Zapalki mszczonewskie (polskie) otrzymał Dom Handlowy Węgrowicz, Zwierzyniecki Wilno, Świętojerski 7. 67022

Mapa Litwy i Białejrusi z oznaczeniem miast, miasteczek, osad, większych wsi, parafii, dróg żelaznych, stacji kolejowych, dróg bitych i t. p. Cena mapy rb. 2, podklejanej na płótno rb. 3, przesyłką kop. 50. Dla przesyłki „Kurjera Litewskiego” rb. 1, podkl. na płótno rb. 2. — przesyłką kop. 50. Przewodnik po Litwie i Białejrusi zawiera wiadomości, dotyczące miast, osad, miasteczek i wsi Litwy i Białejrusi. Cena rb. 1, przesyłką rb. 1 kop. 20. Do nabycia w administracji „Kurjera Lit.” oraz w księgarniach.

D-r Stefania Hertz przepr. wadziła się na ul. Dominikańskiej № 8. Pracy muje codziennie od g. 5 do 7 pp. prócz świąt i niedzieli. 66811

BIURO PRZEPISYWAŃ A. SKARZYŃSKIEJ W WILNIE, Totarska 12, telef. 1002. Szybkie i dokładne wykonanie polecań. PRZYJMUJE UCZENIE. 59845